

Повна назва: *Норми української літературної мови та основи редагування*

Статус: Нормативна

Мета: поглиблення знань студентів про норми української літературної мови, їхню типологію і структуру; засвоєння студентами комплексу теоретичних знань з основ літературно-стилістичного редагування, систематизація умінь і навичок застосування норм під час усної та письмової комунікації сучасною українською літературною мовою; формування навичок практичного використання методик роботи з композиційною, тематичною і фактологічною структурами тексту, його мовно-стилістичним оформленням; умінь редагувати тексти різних видів (опис, роздум, розповідь), жанрів (замітка, нарис, стаття тощо).

Обсяг, методики, і технології викладання дисципліни:

Тематичний план дисципліни «*Норми української літературної мови та основи редагування*» складається з двох модулів та п'ятих змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремих самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом.

Дисципліна передбачає використання низки методів навчання: на практичних заняттях, під час виконання індивідуальних самостійних робіт, аудиторних контрольних робіт передбачається застосування як загальнонаукових методів (приймів) дослідження мовних явищ (індукція і дедукція, метод синтезу й аналізу, метод аналогії тощо), так і суто лінгвістичних методів, як-от: описовий метод, зіставний метод, структурний метод та його методики – дистрибутивний аналіз, методика безпосередніх складників, трансформаційний аналіз, компонентний аналіз; крім того, на практичних заняттях застосовуються практичні методи: постановка завдання та планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи навчання:

1) семінарські заняття, що передбачають підготовку теоретичних та практичних питань із *норм української літературної мови та основи редагування* та їх обговорення в аудиторії;

2) консультації, які проводяться з метою допомоги студентам у виконанні їх індивідуальних завдань та роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
л		п	лаб	інд	СР	л		п	ла б	інд	СР	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Мовна норма як лінгвістична проблема. Система і функціонування мовних норм												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади мовних норм												
Тема 1. Поняття мовної норми та її функцій.	3	–	2	–	–	1	–	–	–	–	–	–
Тема 2. Типологія і структура мовних норм.	3	–	2	–	–	1	–	–	–	–	–	–

Тема 3. Мовна норма як лінгвістична та соціально-історична категорія.	3	–	2	–	–	1	–	–	–	–	–	–
Тема 4. Динаміка розвитку та змінність мовних норм. <i>Модульна контрольна робота №1</i>	7	–	4	–	2	1	–	–	–	–	–	–
Разом за ЗМ 1	16	–	10	–	2	4	–	–	–	–	–	–
Змістовий модуль 2. Мовні норми, що обслуговують лише одну з форм літературної мови												
Тема 5. Орфоепічні норми сучасної української літературної мови.	9	–	6	–	–	3	–	–	–	–	–	–
Тема 6. Орфографічні норми сучасної української літературної мови.	9	–	6	–	–	3	–	–	–	–	–	–
Тема 7. Пунктуаційні норми сучасної української літературної мови. <i>Модульна контрольна робота №2</i>	11	–	6	–	2	3	–	–	–	–	–	–
Разом за ЗМ 2	29		18		2	9						
За I триместр	45		28			17						
Змістовий модуль 3. Мовні норми, що обслуговують обидві форми літературної мови												
Тема 8. Система морфологічних норм сучасної української літературної мови.	12	–	6	–	–	6	–	–	–	–	–	–
Тема 9. Синтаксичні норми сучасної української літературної мови.	8	–	4	–	–	4	–	–	–	–	–	–
Тема 10. Лексичні і стилістичні норми сучасної української літературної мови. <i>Модульна контрольна робота №3</i>	8	–	4	–	2	2	–	–	–	–	–	–
Разом за ЗМ 3	28	–	14	–	2	12	–	–	–	–	–	–
Модуль 2. Основи редагування												
Змістовий модуль 4. Теоретичні засади стилістичного редагування												
Тема 11. Редагування як наука та навчальна дисципліна	8	–	2	–	4	2	–	–	–	–	–	–
Тема 12. Етапи редагування та їх особливості. Сутність редакторської правки. Редактор і текст	12	–	6	–	4	2	–	–	–	–	–	–

Тема 13. Редакторський аналіз. Модульна контрольна робота № 4	12	–	6	–	4	2	–	–	–	–	–	–
Разом за ЗМ 4	32	–	14	–	12	6	–	–	–	–	–	–
За II триместр	60		28	–	14	18						
Змістовий модуль 5. Професійна та наукова комунікація												
Тема 14. Редагування науково-технічних текстів. Індивідуальна самотійна робота № 1	8	–	4	–	–	4	–	–	–	–	–	–
Тема 15. Редагування публіцистичних текстів. Індивідуальна самотійна робота № 2	8	–	4	–	–	4	–	–	–	–	–	–
Тема 16. Редагування художніх текстів. Індивідуальна самотійна робота № 3	14	–	4	–	6	4	–	–	–	–	–	–
Разом за ЗМ 5	30	–	12	–	6	12	–	–	–	–	–	–
За III триместр	30	–	12	–	–	18						
Загалом годин	135	–	68	–	–	67	–	–	–	–	–	–

Знання та навички: студенти повинні **знати:**

- поняття мовної норми, її функції;
- класифікацію і типологію мовних норм;
- суспільне значення мовних норм;
- специфіку мовної норми як лінгвістичної та соціально-історичної категорії;
- джерела й способи фіксації мовних норм;
- сутність процесу редагування і професії редактора;
- методологічні основи редагування; загальну схему та основні принципи роботи редактора з текстом;
- загальні і конкретні норми редагування, види норм; помилки і їх види;
- зміст і методи тематичного аналізу тексту, методи правки тематичної структури тексти;
- сутність логічного аналізу тексту, способи виявлення і перевірки логічних зв'язків у ньому;
- особливості різних видів композиційної структури;
- основні методичні вимоги до аналізу мови і стилю твору;

вміти:

- аналізувати мовні норми, які регламентують сучасне письмове мовлення з погляду чинного «Українського правопису»;
- дотримуватися орфоепічних норм під час усної комунікації;
- розрізняти й доречно застосовувати лексичні, морфологічні, синтаксичні та стилістичні норми;
- аналізувати динаміку мовних норм у світлі змін, що відбуваються внаслідок історичного життя мови;
- виявляти та аналізувати мовні та мовленнєві помилки як наслідок порушення мовних норм.
- аналізувати структуру текстової частини оригіналу;

- виявляти в тексті помилки різних видів, визначати значущість і вагу помилок; дотримуватися норм редагування в процесі оптимізації повідомлень;
- застосовувати методи контролю й виправлення у процесі редагування повідомлень; дотримуватися послідовності операцій виправлення;
- здійснювати правку тексту – вичитування, доопрацювання, переробку, скорочення;
- здійснювати тематичний аналіз тексту, застосовувати методики правки й корекції тематичної структури тексту;
- перевіряти логічну будову тексту, застосовувати перевірки правильності логічних зв'язків та усунення логічних помилок;
- перевіряти точність і достовірність фактологічного матеріалу;
- аналізувати композиційну структуру тексту, виправляти композиційні помилки;
- здійснювати мовно-стилістичну правку текстів різних видів і жанрів.

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредити ECTS.

Види робіт: Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання індивідуальних завдань; виконання самостійних письмових аудиторних робіт; усні відповіді на семінарських заняттях; іспит.

Протягом триместру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, перевірки самостійних робіт, надання усних відповідей, перевірки виконаних творчо-пошукових завдань. Підсумковий контроль з дисципліни «*Норми української літературної мови та основи редагування*» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту в третьому триместрі, у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Оцінювання:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Підготовка до практичних занять:</i>	54
1.1.	Конспект-відповідь до плану практичного заняття.	12
1.2.	Письмові відповіді на контрольні й проблемні питання практичного заняття.	12
1.3.	Виконання вправ і завдань.	30
2	<i>Виконання індивідуальних самостійних робіт:</i>	6
2.1.	Індивідуальна самостійна робота №1.	6
3	<i>Підготовка до контрольних робіт:</i>	6
3.1.	Модульна контрольна робота №1.	2
3.2.	Модульна контрольна робота №2.	4
	РАЗОМ:	66

Викладач:

Тулузакова Ольга Геннадіївна, кандидат філологічних наук, доцент б.в.з. кафедри журналістики ЧНУ ім. Петра Могили. Стаж педагогічної діяльності – 12 років. Кількість виданих наукових праць – 15. У 2011 році захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальності 10.02.01 – Українська мова. Тема дисертації: «Лексика в українській постмодерністській прозі на тлі загальнолітературної норми 30-80-х рр. ХХ ст.».

Сфера наукових інтересів: лексикологія, стилістика, соціолінгвістика.